

Esperanto Panorama

Tweemaandelijks tijdschrift
ISSN 0772-540 X

17de jaargang, nr. 102 (6)
nov.-dec. 1986

ESPERANTO PROGRAMITA OP BOEKENBEURS

In een van onze vorige nummers schreven wij reeds dat ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan van Esperanto heel wat activiteiten op het programma staan. De Vlaamse Esperantobond heeft zich vooral toegelegd op informatie naar het brede publiek toe. Zo is hij bijv. vertegenwoordigd op de 50ste Boekenbeurs voor Vlaanderen in Antwerpen waar zowel het nieuwe Esperanto-woordenboek van uitgeverij Het Spectrum als een vernieuwde versie van de succescursus *Esperanto Programita* (mét cassette!) aan het publiek worden voorgesteld.

Een verkleinde afbeelding van *Esperanto Programita* ziet u op deze bladzijde. Zowel uiterlijk als naar inhoud werd de geprogrammeerde cursus nog heel wat verbeterd. Meest opvallend is uiteraard de vernieuwde lay-out. Het smaakvolle kaft is het resultaat van de samenwerking van de Aalsterse tekenaar Roland van Hauwe en twee reclamemensen: Janneke Strijdonk en Hugo Fontyn. Ook intern veranderde er heel wat. Het lettertype werd vergroot, het aantal oefeningen merkelijk uitgebreid, en

(Vervolg op blz. 4)

Esperanto - Panorama

Tweemaandelijks tijdschrift uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond v.z.w.

Redactie en administratie België
Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.
☎ (03) 234.34.00.

Administratie Nederland
Esperanto-Centrum Nederland, Riouwstraat 172, 2585 HW Den Haag.

Abonnementen
Gewoon abonnement: 200 fr. in België, 11 *f* in Nederland.
Steunabonnement: 400 fr. in België, 22 *f* in Nederland.
Vijfjarig abonnement: 800 fr. in België, 44 *f* in Nederland.
Vijfjarig steunabonnement: 1 600 fr. in België, 88 *f* in Nederland.
Levenslang abonnement: 5 000 fr. in België, 275 *f* in Nederland.
Levenslang steunabonnement: 10 000 fr. in België, 550 *f* in Nederland.

Advertenties
1/1 blz. 2850 fr.* of *f* 165
1/2 blz. 1550 fr.* of *f* 90
1/3 blz. 1200 fr.* of *f* 70
1/4 blz. 850 fr.* of *f* 50
1/8 blz. 500 fr.* of *f* 29

Kleine advertenties 15 fr.* of *f* 0,90 per woord. Identieke advertenties in 6 opeenvolgende nummers: 5 × de prijs van 1 advertentie.
Reductie voor Esperanto-organisaties: 33 %.
Toeslag voor vergroten of verkleinen van een tekening: 300 fr. * (éénmalig). (* + 19 % BTW)

Rekeningen
Voor België: 402-5510531-55 t.n.v. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen.
Voor Nederland: postgiro rek.: 3583975 t.n.v. Esperanto-Centrum Nederland, Den Haag.

Redacteur: Paul Peeraerts.

Verantwoordelijke uitgever:
Paul Peeraerts, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.

Esperanto-Panorama verschijnt de 1ste van iedere oneven maand.

Bijvoegsels bij Esperanto-Panorama worden slechts toegestaan als ze keurig gedrukt zijn en in onberispelijk Nederlands of Esperanto opgesteld. De kosten door het bijvoegen van het drukwerk veroorzaakt, worden gefactureerd.

Teksten voor publikatie moeten op het redactie-adres toekomen uiterlijk de 1ste van de even maand.

De redactie heeft het recht ingezonden teksten, advertenties of bijvoegsels te weigeren. In geval van discussie beslist het Bestuur van de Vlaamse Esperantobond.

Overname van artikels is vrij, op voorwaarde dat een presentexemplaar aan de redactie wordt gezonden.

Esperanto Panorama

Szczesliwej podrozy!

Als de titel van dit stukje je Chinees lijkt, willen we hem wel even verduidelijken. Bovenstaande wens „Goede reis" in het Pools is een uitnodiging voor de wereldcongressen die naar aanleiding van het honderdjarig bestaan van het Esperanto de volgende zomer in Polen worden gehouden.

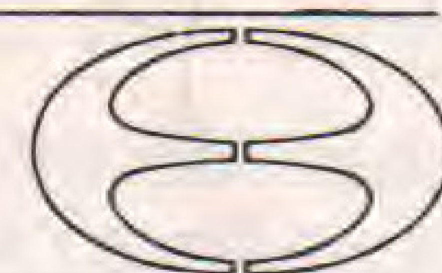
Waarschijnlijk zullen zo wat uit alle landen groepsreizen naar Polen worden georganiseerd. Vanuit België starten er op zijn minst twee. Over Nederland kregen wij tot nog toe geen informatie maar het spreekt vanzelf dat Nederlanders ook welkom zijn bij de Vlaamse reizen!

De eerste reis wordt ingericht door de Vlaamse Esperantobond. Het is een reis van twee weken in een luxe-autocar met een gids die én Esperanto, én Nederlands én Pools spreekt. Wat wil je nog meer? De reis gaat eerst naar Krakau waar het wereldcongres voor jongeren plaatsheeft. Jongeren kunnen daar aan het congres deelnemen. Voor de anderen worden er uitstappen voorzien in de zeer mooie streek rond Krakau, bijv. naar Czestochowa. Tijdens de tweede week is verblijf voorzien in Warschau waar het *Universala Kongreso* plaatsgrijpt. Tijdens de hele reis verblijf in confortabele hotels. Voor jongeren wordt in Warschau een goedkoop jeugdhotel voorzien.

Als je interesse hebt voor dit voorstel, en je problemen met visa of gesleur met koffers wilt vermijden, vraag dan verdere informatie bij de Vlaamse Esperantobond, of of bij de reisleidster: Kristin Tytgat, Cellebroedersstraat 20, B-2000 Antwerpen, tlf. (03) 232 74 45.

De tweede reis wordt aangeboden door *Monda Turismo* (Schotlandstraat 73, 1060 Brussel). Ook dat is een busreis die echter drie weken duurt en de volgende reisweg volgt: Brussel, Antwerpen, Rotterdam, Hannover, Berlijn, Poznań, Bydgosczc, Warschau (1 week verblijf), Czestochowa, Opole, Wroclaw, Gorzelec, Bad Hersfeld, Koblenz, Luxemburg, Brussel. Men kan kiezen tussen drie formules: verblijf in tenten, in internaten of in hotels. Het aantal passagiers van deze tweede reis is beperkt, en voorrang wordt gegeven aan hen die een voorschot van 5250 frank of 290 gulden betalen op rekening 961-0907434-91 van Monda Turismo.

Esperanto in onze streken

Nieuwe Esperantogroep in Amsterdam
In augustus werd in Amsterdam door Gerard Vermeule, Rob Keetlaer en Peter Ebenau de *Amsterdamaj Mezaĝaj Esperantistoj* opgericht. De A.M.E., aangesloten bij NEA, richt zich op mensen van 26 tot 45 jaar. Op het programma staat Esperanto (natuurlijk), cursussen, gezelligheid, nieuwe contacten en reisjes. Voor verdere informatie zie op de gele bladzijden onder „Amsterdam".

Nieuwe folder
Zopas verscheen bij de Vlaamse Esperantobond een heel nieuwe folder over de internationale taal. Hij werd ontworpen door de werkgroep Informatie van de Bond, in samenwerking met professionele reclamemensen. De bedoeling van de folder is niet zozeer informatie te geven over Esperanto maar wel interesse ervoor te wekken en de lezer aan te sporen om meer uitgebreide inlichtingen aan te vragen door midel van een bijgevoegde antwoordkaart. De folder is driekleurig en op aantrekkelijk glanspapier gedrukt. Wie die folder wil gebruiken op beurzen, in bibliotheken e.d. kan een voorraad bestellen bij de Vlaamse Esperantobond, Frankrijklei 140, B-2000 Antwerpen. In België wordt de folder verkocht, inclusief antwoordkaart, tegen 106 fr. per 100 (ongevouwen) of tegen 200 fr. per 100 (gevouwen), plus porto.
De folder is ook bruikbaar voor Nederland, mits een andere antwoordkaart te drukken. Info over de voorwaarden kan natuurlijk worden ingewonnen op het bovenstaande adres.

Esperantostage in Rouen
In het Normandische stadje Rouen, niet zo ver van de Belgische grens, heeft op 29 en 30 november ek. een taalkundig en cultureel week-end plaats met o.a. Esperantocursussen op verscheidene niveau's, discussies en stadsbezoeken. De prijs bedraagt 70 FRF of 11 ECU voor jongeren en 100 FRF of 15,50 ECU voor anderen. Voor info: Esperanto Ruena, 43 rue Desseaux, F-76100 Rouen.

Woordenboek haalt het
Computers zijn leuke dingen, als ze werken. Zo heeft de onze even becijferd wat in de eerste helft van 1986 het meest verkochte Esperantoboek was dat in onze boekendienst in Antwerpen over de toonbank ging. Veruit de winnaar werd het nieuwe Esperantowoordenboek van Het Spectrum (zie ook ons hoofdartikel) waarvan 404 exemplaren de deur uitgingen. Tweede met 274 stuks werd *Ĉu rakonti novele?*, de succesnovellen van Johán Valano. Fraai derde met 121 exemplaren werd de brochure *Esperanto: je vraagt maar* van Claude Piron. Verder volgen vlak na elkaar *De propedeutische waarde van de internationale taal Esperanto* (63 stuks), *Jaĥto veturas for kaj veturigas la morton* van Deck Dorval (50 stuks) en *La aventuroj de ŝpar- kaj alia porketoj* van Rik de Roover (47 stuks).
Interessant voor de leden van FEL is het te weten dat zij deze vijf laatste boeken voorlopig met een sterke prijsvermindering kunnen verkrijgen (zie roze bladzijden).

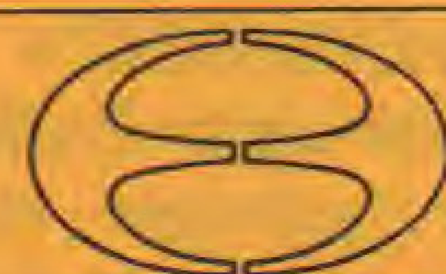
(Vervolg van blz. 1)

nogmaals werd rekening gehouden met de bevindingen van enkele duizenden cursisten van de vorige uitgave die hun ideeën op papier zetten. Ook de kwaliteit en het uitzicht van de bijbehorende cassette werd nog verbeterd.
In België wordt de cursus via de normale boekhandel verspreid door uitgeverij Het Spectrum. De prijs bedraagt er 1495 fr. Voor die prijs krijgt u de volledig vernieuwde cursus van 360 blz., een cassette voor het controleren van de uitspraak, een woordenboek Esperanto-Nederlands en Nederlands-Esperanto (430 blz.) en dat alles in een handige opbergverpakking. Om het hele pakket te bestellen volstaat het dus in uw eigen boekhandel te vragen naar *Esperanto Programita* van het Spectrum. Uiteraard kan u ook bij de Vlaamse Esperantobond terecht.
In Nederland is de cursus normaal nog niet in voorraad in de boekhandels. U kunt hem wel overal bestellen. Het bestelnummer voor de cursus met cassette is ISBN 90-71205-14-2 en voor het woordenboek ISBN 90-274-3471-9. Weldra vindt u de cursus uiteraard ook bij de Esperantoboekendiensten.

> Wie vóór 15 december 1986 lid wordt van de Vlaamse Esperantobond of een abonnement neemt op Esperanto-Panorama krijgt **80 fr.** vermindering bij aankoop van één van onze boeken (bij familiaal lidmaatschap 240 fr.). (aanbod uitsluitend geldig voor België)

Teksten voor het volgende nummer van Esperanto-Panorama moeten op de redactie toekomen voor 1 december. De publikatie van redactionele teksten gebeurt gratis. Voor advertenties, zie onze tarieven op p. 2

AALST

Esperantogroep *La Pioniro* ☆

Inlichtingen: de hr. E. D'Hondt, Wilgstraat 25A, 9440 Erembodegem, tlf. (053) 77 44 97.

Bijeenkomsten: de laatste dinsdag van de maand in de jeugdbibliotheek, Kattestraat 31 (2de verdieping).

ALKMAAR

NEA-sekcio

Inlichtingen: mevr. F. Bakker-Kroon, Meester Quantplein 2, 1862 GB Bergen, tlf. (02208) 45 82.

Bijeenkomsten: de derde maandag van de maand.

ALMELO

NEA-sekcio

Inlichtingen: mevr. A.J.B. Vrolijk-Hemelman, Hofkampstraat 33, 7607 NB Almelo.

Bijeenkomsten: de derde woensdag van de maand op het bovenstaande adres.

AMSTERDAM

Samenwerkingscomité

Inlichtingen: de heer J.A. Hardeveld, tlf. (075) 28 70 18.

Bijeenkomsten: AKKE-conversatiebijeenkomsten elke dinsdag om 20 u. in het Centraal Station, laatste deur op het eerste perron (oostzijde, 2b) in, daarna een verdieping hoger.

Amsterdamaj mezaĝaj esperantistoj (NEA-sekcio)

Inlichtingen: de heer Rob Keetlaer, Moterwal 6, 1021 PC Amsterdam, tlf. (020) 36 37 40 *of* Peter Ebenau, Molenstraat 30, 2018 Antwerpen, tlf. 09 32 32 37 34 69.

ANTWERPEN

Kon. Esperantogroep *La Verda Stelo*, v.z.w. ☆

Inlichtingen over Esperanto: tlf. (03) 234 34 00 (kantooruren) of 440 30 92 ('s avonds).

Bijeenkomsten: in het Esperantocentrum, Frankrijklei 140, 1ste verdieping, elke vrijdag. Het clublokaal is open vanaf 18 u.

Programma:

- vrijdag 7 nov., 20 u.: „Skeĉoj por ĉiuj", improvisatietoneel o.l.v. de heer Jan Bovendeerd.
- vrijdag 14 nov., 20 u.: „Muzikarto en Esperanto", voorstelling van recente opnamen van Esperantokleinkunst door mevr. Kiki Tytgat.
- vrijdag 21 nov., 20 u.: „Ene de la komputilo", over hoe een computer intern functioneert, door de heer Ray Gérard.
- vrijdag 28 nov., 20 u.: Laborgrupoj (zie onder)
- vrijdag 5 dec., 20 u.: Reisverslag met dia's van het 71ste UK in Peking, door mevr. Katja Lödör.
- vrijdag 12 dec., 20.30 u.: Internationale avond: „La naskiĝo de lernolibro", voordracht door Mevr. Audrey Childs-Mee (Engeland).
- vrijdag 19 dec., 20 u.: ZAMENHOF-VESPERO met feestvoordracht door de hr. Grégoire Maertens.
- vrijdag 26 dec., 20 u. : Laborgrupoj en la kristnaska etoso (zie onder)

Elke vierde vrijdag van de maand bestaat er een keuzemogelijkheid tussen verschilende werkgroepen, waarvan een aantal telkens weerkeren (Esperantocursus, conversatiegroep, computerwerkgroep) en een aantal gepland worden, afhankelijk van actuele gasten en voorstellen.

Vlaamse Esperantobond

Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, tlf. (03) 234 34 00 (antwoordapparaat van 17.00 u. tot 9 u. en van 12.30 u. tot 13.30 u. en op vrije dagen).

BERINGEN

Beringse Esperantogroep ☆

Inlichtingen: de hr. Beckers, Rozenlaan 5, bus 1, 3950 Beringen, tlf. (011) 42 10 78.
Bijeenkomsten: de 2de donderdag aan de Rozenlaan 5.

BEVERWIJK

Esperanto-grupo

Bijeenkomsten: dinsdagavond eens per maand, t. h. v. mevr. N. Reinders, Zwaæansmeerstraat 48, 1946 AE Beverwijk, tlf. (02510) 31 079. De groep is onafhankelijk.

BRUGGE

Brugse Esperantogroep „Paco kaj Justeco" ☆

Inlichtingen: De hr. F. Roose, St.-Claradreef 59, 8000 Brugge, tlf. (050) 33 19 81.
Bijeenkomsten: hebben plaats in het „Hof van Watervliet", Oude Burg 4, 8000 Brugge, iedere tweede en vierde donderdag van 20 tot 22 u. Eén uur wordt gewijd aan het hoofdthema en één uur aan mededelingen en besprekingen allerhande.
Programma:

- donderdag 13 nov.: Diapositieven over land en congres van China, met commentaar van Gr. Maertens, A. Bogaert en R. De Wulf.
- donderdag 27 nov.: Ideo-interŝanĝoj pri „faŝismo-aŭtoritateco".
- donderdag 11 dec.: Ideo-interŝanĝo pri la temo „edukado".

BRUSSEL

Brusselse Esperantogroep ☆[1]

Inlichtingen: De heer Marc Demonty, Schoolstraat 3, 1710 Dilbeek, tlf. (02) 569 31 33.
Bijeenkomsten: iedere dinsdag van 18.15 tot 19.45 u.

1. Leden die in Brussel wonen en hun adres in het Nederlands opgeven en personen die in het Nederlandstalig gedeelte van België wonen, zijn automatisch ook lid van de Vlamse Esperantobond. Anderen worden lid van de „Association pour l'espéranto"

Europees Esperantocentrum

Inlichtingen: tlf. (03) 233 66 81.

Belga Esperantista Fervojista Asocio

Inlichtingen: de hr. de Sutter, Pijnbomenweg 4, 1180 Brussel.

DEN HAAG

NEA-sekcio

Inlichtingen: Mevr. I.M.J. Dijkhoff-Lenze, van Trigtstraat 20, 2597 VZ Den Haag, tlf. (070) 24 39 23.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag in het Esperantohuis, Riouwstraat 172. Gelieve eerst te bellen voor de tijden.
Programma:

- woensdag 26 nov.: S-ro O. Buller el Finnlando parolas pri sia lando.
- woensdag 10 dec.: S-ro V. Sadler parolas pri Brazilio kaj pri Bona Espero.

TANEF (Naturamikoj-esperantistoj)

Inlichtingen: De hr G. van der Horst, Hengelolaan 1158, 2544 GT Den Haag, tlf. (070) 66 65 47.

DEN HELDER

Esperanto-Klubo Den Helder

Inlichtingen: De hr. E. van den Oever, Treilerstraat 11, 1784 SW Den Helder.
Bijecœenkomsten: de 1ste en 3de maandag van de maand in het clublokaal, Koningsstraat 115 (boven).

DEVENTER

NEA-sekcio

Inlichtingen: J.S. Douma, Rembrandtkade 177, 7412 HL Deventer, tlf. (05700) 18 304.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag.

DIEMEN

Internacia amikeco

Inlichtingen: F.L.E., Vlasdonk 1, 1112 JD Diemen, tlf. (020) 90 90 94.

EDEGEM

Inlichtingen: De hr. I. Durwael, P. Gilsonlaan 5, 2520 Edegem, tlf. (03) 440 30 92.

EINDHOVEN

Esperanto-Klubo Eindhoven

Inlichtingen: de hr. R. Bossong, Floraplein 23, 564 JS Eindhoven, tlf. (040) 11 41 62.
Bijeenkomsten: de 3de woensdag om 20 u. in Aktiviteitencentrum „Henriette Roelants", Corn. Dankertstraat 2.

GENT

Genta Esperanto-grupo *La Progreso* ☆

Inlichtingen: Katja en Arpad Lödör, Peter Benoitlaan 117, 9219 Gentbruge, tlf. (091) 30 16 77.
Bijenkomsten: iedere maand bestursvergadering (datum wordt onderling overeengekomen) en iedere 4de vrijdag om 20 u. in de bovenzaal van Pub Wembley, Sint-Pietersnieuwstraat 116.
Programma:

- vrijdag 28 nov.: Vojaĝraporto pri la 71a UK en Pekino plus diapozitivoj prezentataj de Katja Lödör, escepte en „Het Sluizeken", Sluizeken, Gent, 200 metrojn de Vrijdagmarkt.

GRONINGEN

NEA-sekcio

Inlichtingen: Esperantocentrum, Berkelstraat 5, 9725 GR Groningen, tlf. (050) 25 98 46.
Bijeenkomsten: in het wijkgebouw Helperkerk, Waldeck Pyrmontplein 13, tlf. (050) 26 00 49.

UJE (Afd. Groningen van de Nederlandse Esperantojeugd)

Inlichtingen: Coranthijnestraat 69, 9715 RG Groningen, tlf. (050) 77 59 54.

HAARLEM/HEEMSTEDE

NEA-sekcio „Komprenado faras pacon"

Inlichtingen: G. Duivis, M. Vaumontlaan 168, 2101 EJ Heemstede, tlf. (023) 28 46 02.

HASSELT

Esperanto Hasselt ☆

Inlichtingen: De hr. Marcel Aerts, Lazarijstraat 122, 3500 Hasselt, tlf. (011) 25 34 67.
Bijeenkomsten: in het Cultureel Centrum, Kunstlaan 5.

Programma:

- donderdag 6 nov. om 19.30 u.: 9de les Esperanto voor beginners.
- donderdag 13 nov. om 19.30 u.: 10de les Esperanto voor beginners.
- maandag 17 nov. om 20 u.: Korte voordrachten door ex-cursisten
- donderdag 20 nov. om 19.30 u.: 11de les Esperanto voor beginners.
- donderdag 27 nov. om 19.30 u.: 12de les Esperanto voor beginners.
- maandag 1 dec. om 20 u.: Taalstudie.
- donderdag 4 dec. om 19.30 u.: 13de les Esperanto voor beginners.
- donderdag 11 dec. om 19.30 u.: 14de les Esperanto voor beginners.
- maandag 15 dec. om 20 u.: Voordracht met dia's over radio Vatikaan (A. Beckers).
- donderdag 18 dec. om 19.30 u.: 15de les Esperanto voor beginners.

HILVERSUM

NEA-sekcio „Dreves Uiterdijk"

Inlichtingen: Mej. Middelkoop, Jonkerweg 11, 1217 PL Hilversum, tlf. (035) 43 320.

FLE-sekcio

Inlichtingen: Mevr. M. Dee-Tervoren, J. Catsstraat 10, 1215 EZ Hilversum, tlf. (035) 12 717.

KALMTHOUT

***La Erikejo* ☆**

Inlichtingen: Mevr. Huybrechts, Rozendreef 33, 2180 Kalmthout, tlf. (03) 666 99 88.
Bijeenkomsten: elke derde donderdag in Rest. Campus, Heidestatieplein 10, Heide-Kalmthout.

KAPELLE

Zelanda Esperanto-grupo

Inlichtingen: Sally en Dies Krombeen, Juffersweg 4 B, 4421 JB Kapelle, tlf. (01102) 1563.
Bij afwezigheid: Rie en Kees Dentz, Karel Doormanplein 21, 435 GC Middelburg, tlf. (01180) 14834.

KORTRIJK
La Konkordo ☆
Inlichtingen: De hr. C. van Biervliet, Oudenaardsesteenweg 158, 8500 Kortrijk, tlf. (056) 22 00 11 en J. Hansens, Meiweg 23, 8500 Kortrijk, tlf. (056) 21 31 06.
Bijeenkomsten: Oude Dekenij, St.-Maartenskerkhof, Kortrijk, telkens om 19.30 u.
Programma:

- maandag 10 november: voortzetten van de Esperantocursus met praktische toepasingen: lees- & vertaaloefeningen – conversatie in het Esperanto.
- donderdag 27 november: korte voordracht door een clublid en gesprek in het Esperanto.
- donderdag 18 december: samenspraak (Esperanto) aan de hand van audiovisuele middelen.

LEEUWARDEN
NEA-sekcio
Inlichtingen: Mevr. Y. Weidema, Goutumerdyk 18, 9084 AE Goutum, tlf. (058) 88 28 10.
Bijeenkomsten: donderdag om de veertien dagen om 15 u. in het Doopsgezind Centrum, Ruiterkwartier 173, Leeuwarden.

LEUVEN
Esperanto 2000 v.z.w.☆
Inlichtingen: Marc vanden Bempt, Duisburgsestraat 12, 3030 Leuven, tlf. (016) 20 14 53.
Bijeenkomsten: „Vespero 2000", de tweede woensdag van de maanden september tot juni in het Culturel Centrum, Craenendonck, naast nr. 21, Leuven om 19.30 u.
Programma:

- woensdag 29 okt.: vervolgcursus, van 19.30 tot 22.30 u.
- woensdag 12 nov.: Vespero 2000, vanaf 19.30 u.
- woensdag 19 nov.: vervolgcursus, van 19.30 tot 22.30 u.
- woensdag 12 nov.: Vespero 2000, vanaf 19.30 u.: voordracht door Patrick Weemeeuw
- woensdag 17 dec.: vervolgcursus, van 19.30 tot 22.30 u.

KNOKKE
Esperantogroep Knokke ☆
Inlichtingen: De heer Marmenout, Helmweg 7, 8300 Knokke-Heist 1, tlf. (050) 60 55 35.

LIMBURG
Contactadres: Albert Claesen, Zonnebloemstraat 7, 3610 Diepenbeek, tlf. (011) 32 36 03.
Voor het inrichten van cursussen, informatie-avonden, info-standen of voor het verstrekken van inlichtingen over Esperanto. Wij verlenen grag onze medewerking bij de oprichting van nieuwe clubs.

MECHELEN
Mechelse Esperantogroep ☆
Inlichtingen: De hr. Saels, Lange Zandstraat 52, 2580 St.-Kathelijne-Waver, tlf. (015) 31 17 90.
Cursussen: Donderdag van 20 tot 2 u. in *Berimbau*, H. Speecqvest 17, 2800 Mechelen.

MIDDELBURG
Zie Kapelle

MORTSEL
Esperantogroep Mortsel ☆
Inlichtingen: Meidoornlaan 42 b2, Mortsel of Sint-Hathebrandstraat 8, Mortsel, tlf. (03) 449 50 24.
Bijeenkomsten: iedere zondag om 10.30 u. in het Hof van Rieth, Molenlei 68.

NIJMEGEN
Esperanto-klubo Zamenhof
Inlichtingen: Mevr. G.H.M. Wulfers, Lindanusstraat 16, 6525 PV Nijmegen, tlf. (080) 55 15 05.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag om 20 u. op het vermelde adres.

ROTTERDAM
FLE-afdeling 2
Inlichtingen: Mevr. J. Quispel, Maarland 4, 3075 JV Rotterdam, tlf. (010) 19 82 01.
Bijeenkomsten: iedere donderdag, Brabant-

sestraat 12. Eventueel telefoneren tussen 20 en 22 u.

Esperanto-grupo Merkurio
Inlichtingen: De hr. Rob Moerbeek, tlf. (010) 36 15 39.
Bijeenkomsten: De 1ste en 3de woensdag om 20u. in het hofdkantor van de UEA, Nieuwe Binnenweg 176, 3015 BJ Rotterdam.

SAT-Rondo
Inlichtingen: Mevr. W. v.d. Blink, Flat Meyenhage 133, 3085 NC Rotterdam, tlf. (010) 80 69 64.

ST.-NIKLAAS
Esperantogroep St.-Niklaas ☆
Inlichtingen: de hr. Leo Corijnen, Weynstraat 1, 2700 St.-Niklaas, tlf. (03) 776 33 88 of de hr. Gerard Baeyens, tlf. (03) 772 57 42.

TIENEN
Inlichtingen: Frans van de Perre, Nieuwstraat 33, 3200 Leuven Heverlee, tlf. (016) 26 00 08.

TILBURG
Esperanto Tilburg
Inlichtingen: de hr. H. Appelo, Montfortanenlaan 100, 5042 CX Tilburg, tlf. (013) 68 04 73.

TURNHOUT
Inlichtingen: de hr. G. Duyck, Harmoniestraat 47, 2300 Turnhout, tlf. (014) 41 22 33

UTRECHT
Samenwerkingscomité
Inlichtingen: de hr. Punt, Maniladreef 73, 3564 JB Utrecht, tlf. (030) 61 69 67.

WIJLRE
Esperantogroep Marnolando
Inlichtingen: Tienbundersweg 38, 6321 CR Wijlre, tlf. (04450) 12 48.

ZAANSTREEK
Esperantocentrum
Inlichtingen: Postbus 433, 1500 EK Zaandam, tlf. (075) 16 69 31.

De groepen aangeduid met een ☆ zijn aangesloten bij de Vlaamse Esperantobond. Het lidmaatschap bedraagt er 200 fr. per persoon en geeft recht op een gratis abonnement op *Esperanto-Panorama*. Het lidmaatschapsgeld kan worden betaald aan de groep of rechtstreeks op rek. 402-5510531-55 van de Vlaamse Esperantobond.

Juna amiko: simpla kaj varia legaĵo por junaj kaj novaj lernantoj de Esperanto. Rakontoj, teatraĵetoj, artikoloj, humuraĵoj, enigmoj, kantoj, sur 24 paĝoj trifoje jare. Kvankam aperis la jarkolekto por 1986, ne malfruas akiri la numerojn. Sendu 100 fr. al FEL. Pri abonoj por 1987 bv. atendi novaĵon pri nova aper-ofteco!

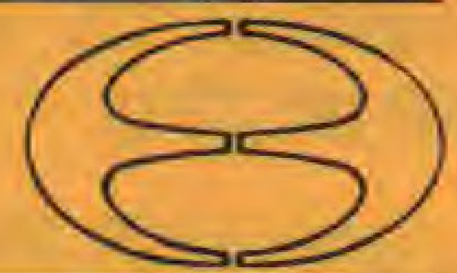

ESPERANTO TAS!

Pas uitgegeven door NEJ: een actuele en stevige linnen draagtas, om overal reklame te maken.

Formaat 37 × 42 cm, opdruk in rood en zwart, lange hengsels. Prijs *f* 5 of 90 bfr. + *f* 1,75 of 35 bfr. porto. Leden van NEJ 10% korting.
Verkrijgbaar bij:
Nederlandse Esperanto Jeugd,
Delistraat 11, NL-6524 KM Nijmegen.
Vraag ook naar onze andere uitgaves.

Op onze boekenplank

Nieuwe boekenlijst

In een vorig nummer van Esperanto Panorama verscheen een lijst van speciale aanbiedingen op de boekenmarkt. Dit initiatief kende een groot succes en ons werd gevraagd geregeld een boekenlijst te publiceren. Op de twee volgende bladzijden starten we hiermee. Als u deze bladzijden bijhoudt, dan hebt u over een klein jaar een volledige boekenlijst in uw bezit. Leden van FEL krijgen op alle aangeduide prijzen een vermindering van 10%. Nederlanders krijgen 6% reductie terwille van de BTW-wetgeving. Alle boeken worden geleverd met factuur, die binnen 30 dagen dient te worden betaald. Veel leesgenot.

Een nieuwsoortig Esperantowoordenboek

Sisteme ordigita vortaro de Doktoro Michele Mariano

Wie een niet vertalend woordenboek raadpleegt, zoekt meestal de betekenis van een woord. Men kent dus het woord maar wenst de juiste betekenis of betekenissen + nog een paar andere details te leren kennen. In zulke woordenboeken zijn de woorden alfabetisch gerangschikt.

Een paar maanden geleden verscheen in het Esperanto het levenswerk van de Italiaanse esperantist Dr. Michele Mariano uit Savigliano: het *Sisteme ordigita vortaro*. In dit woordenboek gaat men niet uit van het woord maar van het begrip. De gebruiker van het woordenboek kent dus het begrip (of het voorwerp) maar niet de naam daarvan. De betekenissen zijn – horizontaal en verti-kaal – zo gerangschikt, dat men op elk blad een of meer wetenschappelijk geordende betekenis- en dus ook woordfamilies krijgt. Achteraan in het boek is er een *indekso*, die het gebruik van het werk vergemakkelijkt.

Indien men bij voorbeeld het woord *prunti* kent maar niet het woord voor een of meer verwante, tegengestelde of afgeleide begrippen, dan zoekt men in de index het woord „prunti", waar verwezen wordt naar blz. 185, waar men alles vindt wat men nodig heeft: *prunti, lui, farmi, deponi*, samenstellingen en afleidingen enz. Eerst komt echter de definitie en pas dan het woord.

Uit eigen ervaring kan ik zeggen dat het een nuttig en heel bruikbaar woordenboek is.

Er is in het woordenboek nog een ander – in het begin wat ingewikkelder – systeem om het te raadplegen dan langs de alfabetische index om.

Voor zover ik weet bestaat zo een woordenboek in geen enkele van de talen die ik ken. Het verschil met „Het Juiste Woord" van Brouwers is dat men in laatstgenoemd woordenboek alleen maar reeksen woorden vindt zonder definities, zodat het gebruik ervan nogal tijdrovend is.

Een zeer interessant werk dus, helaas met twee nadelen. Het is gewoon getypt en niet erg mooi. Het telt 526 blz. op formaat 21 × 30 cm. Ten tweede is de prijs aan de hoge kant: 2200 fr, voor FEL-leden 1980 fr. + verzendingskosten.

LIBROLISTO DE
Flandra Esperanto-Ligo

1. Antologioj (mallongaj verkaĵoj de diversaj aŭtoroj)

Belga antologio, flandra parto (bindita)	Prezo: 1500 BEF (FEL -50%)
Belga antologio, flandra parto (broŝurita)	Prezo: 700 BEF (FEL -50%)
Belga antologio, franca parto (broŝurita)	Prezo: 700 BEF (FEL -50%)
Tarkony L De paĝo al paĝo	Prezo: 229 BEF
Benczik V Dudek kvin jaroj	Prezo: 276 BEF
Tyblewski T El la valo	Prezo: 292 BEF
Auld W Esperanta antologio	Prezo: 1145 BEF
Migliorini E Esperanta legolibro	Prezo: 286 BEF
Boulton M Faktoj kaj fantazioj	Prezo: 720 BEF
Hungara antologio	Prezo: 1095 BEF
Kato en la sako, la	Prezo: 46 BEF
Krtalic I Moderna kroatia prozo	Prezo: 1170 BEF
Sferoj 1 (sciencfikcio)	Prezo: 348 BEF
Sferoj 2 (sciencfikcio)	Prezo: 348 BEF
Sferoj 3 (sciencfikcio)	Prezo: 348 BEF
Sferoj 4 (sciencfikcio)	Prezo: 348 BEF
Velky J Slovaka antologio	Prezo: 360 BEF
Kalocsay K Tutmonda sonoro	Prezo: 1260 BEF

2. Esperanto-movado

Aktoj de la Akademio 1963-1967	Prezo: 100 BEF
März H Biblioteka manlibro	Prezo: 318 BEF
Ludovikito De Patronia al Ŝekspir'	Prezo: 960 BEF
Janton P Espéranto, l'	Prezo: 155 BEF
Peeraerts P Esperanto vandaag	Prezo: 100 BEF
Peeraerts P Esperanto vandaag 1	Prezo: 29 BEF
Piron C Esperanto, Europese of Aziatische taal?	Prezo: 100 BEF
Piron C Esperanto, je vraagt maar	Prezo: 100 BEF
Bovendeerd J Esperanto, kion mi povas fari per tio?	Prezo: 100 BEF
Bovendeerd J Esperanto, wat kan je daarmee doen?	Prezo: 100 BEF
Sonnabend H Esperanto: lerneja eksperimento	Prezo: 240 BEF
Lagrange G Esperanto: littérature et expression littéraire	Prezo: 92 BEF
Wüster E Esperantologiaj studoj	Prezo: 480 BEF

Schulz R Europäische Hochsprache oder Sprachimperialismus? Prezo: 247 BEF
Demonty M FEL-kadrokursoj 1981-1982 Prezo: 48 BEF
Demonty M FEL-kadrokursoj 1982-1983 Prezo: 95 BEF
Thys G Flandra kaj nederlanda Esperanto-bibliografio Prezo: 159 BEF
Gregor D Fontoj de Esperanto, la Prezo: 100 BEF
Zamenhof L Fundamento de Esperanto Prezo: 229 BEF
Bormann W Funktion und Kultur des Esperanto Prezo: 60 BEF
Courtinat L Historio de Esperanto Prezo: 810 BEF
Privat E Historio de la lingvo Esperanto Prezo: 360 BEF
Oljanov V Interlingvistiko Esperantologio Prezo: 295 BEF
Lapenna I Internacia lingvo, la Prezo: 180 BEF
Pilger W Kelkaj pensoj pri Esperanto kiel maŝintraduka pontolingvo Prezo: 240 BEF
Kanguruo Kiel (mal)venkigi Esperanton? Prezo: 66 BEF
Zamenhof L Korespondaĵo ludovikologia Prezo: 660 BEF
Haupenthal R Li kaj ni Prezo: 1188 BEF
Dratwer I Lidja Zamenhof Prezo: 216 BEF
Atanasov A Lingva esenco de Esperanto, la Prezo: 540 BEF
Wells J Lingvistikaj aspektoj de Esperanto Prezo: 229 BEF
Kalocsay K Lingvo stilo formo Prezo: 130 BEF
de SaussureR Logika bazo de vortfarado en Esperanto, la Prezo: 105 BEF
Holmes H Londono vokas Prezo: 286 BEF
Schulz R Mein geliebtes Esperanto Prezo: 250 BEF
Barcsay Z Metodiko en la praktiko Prezo: 318 BEF
Waringhien G Mil okcent okdek sep kaj la sekvo Prezo: 660 BEF
Boulton M Ne nur leteroj de plumamikoj Prezo: 232 BEF
De Smedt P Nederlanda bibliografio (bind.) Prezo: 340 BEF
De Smedt P Nederlanda bibliografio (broŝ.) Prezo: 240 BEF
Zamenhof L Neforgeseblaj kongresoj, la Prezo: 916 BEF
Caubel A Nekonato: la zamenhofa homaranismo Prezo: 29 BEF
Waringhien G Parnasa gvidlibro Prezo: 515 BEF
Reiersøl O Participoj kaj konjugaciaj formoj en Esperanto Prezo: 300 BEF
Blanke D Plansprache und nationalsprache Prezo: 206 BEF
de Diego F Pri Esperanta tradukarto Prezo: 200 BEF
Auld W Pri lingvo kaj aliaj artoj Prezo: 360 BEF
de Diego F Pri literatura kritiko Prezo: 370 BEF
Reiersøl O Principoj por elekto de matematikaj kaj stokastikaj terminoj en Esperanto Prezo: 216 BEF
Frank H Propedeutische waarde van de int. taal Esperanto, de Prezo: 100 BEF
Zamenhof L Proverbaro Prezo: 143 BEF
Bourgois L Proverbaro franca-Esperanta Prezo: 105 BEF
Sepa oficiala aldono al la universala vortaro Prezo: 12 BEF
Rizzo P Sesdek jaroj Prezo: 114 BEF
Pirlot G Situation officielle de l'enseignement de l'Esp. Prezo: 60 BEF

Uitgeperst

Gorbatsjov in Esperanto

Slim zijn de Russen steeds geweest, vooral dan als ze hun ideologie onder de mensen willen brengen. Secretaris-generaal Gorbatsjov (55) liet zopas zijn 150 bladzijden lange redevoering tot de 27ste Partijdag van de KP in het Esperanto vertalen. Van Peking tot Vuurland kunnen nu miljoenen lezen wat de grote voorzitter zijn genoten te vertellen heeft. *Kamaradoj delegitoj! Estimataj gastoj!* (Kameraden afgevaardigden! Geëerde gasten!) Zo begint Gorbatsjov zijn toespraak in het Esperanto.

De tijd dat Esperanto in de Sovjetunie verboden was is dus lang voorbij. Onder Stalin werd Esperanto zelfs als „kosmopolitisch-imperialistisch" bestempeld. Vandaag – andere tijden, andere zeden – verstuurt het Politburo ook de partijkrant *Prawda* (Waarheid) in perfect Esperanto. Daarvoor heeft het persagentschap Nowosti een speciaal vertaalkantoor opgericht.

(Bunte, 11 sep. 1986)

Vreemde talen in toilet

Toen de christendemocratische bondsdagafgevaardigde Karl-Heinz Hornhues onlangs de nieuwe herentoiletten van het Westduitse parlementsgebouw ging uitproberen, werd hij onaangenaam getroffen: de nieuwe kranen bleken voorzien van de Engelse aanduidingen "hot" en "cold" in plaats van de goed-Duitse termen "heiss" en "kalt". De geachte afgevaardigde klom onmiddellijk in de pen om parlementsvoorzitter Phillip Jenninger op deze mistoestand te wijzen.

(Gazet van Antwerpen, 29 sept. 1986)

"Taal"

In het reisverslag "De BV Groningen in China" zegt Menno Hoexum: "Taalbarrière vormt één van de grootste problemen." Het bleek namelijk dat zelfs redelijk geschoolde tolken niet in staat zijn simpele technische termen in het Chinees om te zetten. Het is toch begrijpelijk, dat geen enkele tolk, ook al is hij geschoold in een vreemde taal, ook alle technische termen kent? Dan zou hij zowel in de taal, alsook in de moeilijke onderwerpen geschoold moeten zijn. De vriendelijkheid van de Chinezen was echter echt; zij zijn met hun aangeboren hartelijkheid en bescheidenheid tot werkelijk contact in staat. Jammer dat onze burgemeester Staatsen geen Esperanto spreekt; hij zou net als wij, 2 484 esperantisten uit 53 landen, zijn collega de vice-burgemeester van Peking hebben kunnen verstaan, die tot onze vreugde zijn vurige rede in het Esperanto uitsprak, want hij had de moeite genomen om het van te voren te leren. Een daverend en langdurig applaus werd zijn deel!

De verbreiding van het Esperanto neemt in China gigantische vormen aan: 33 000 cursisten nemen deel aan een Esperanto-cursus, 60 000 in Shanghai, 13 000 in Chomqing, getallen waar wij van dromen, hoewel er natuurlijk veel Chinezen zijn! Al sinds 1922 wordt in het Esperanto uitgezonden door radio Peking en het uitstekend geïllustreerde maandblad "El Popola Ĉinio" wordt door velen van ons in het buitenland gelezen. Overal te zien: op de stations en in de hotels. Dat had dr. Zamenhof 99 jaar geleden nooit kunnen dromen; dat oost en west elkaar zouden ontmoeten, gebruik makend van de door hem ontworpen taal!

(Nieuwsblad v.h. Noorden, 3 sept. 1986)

Bijna botsing op vliegveld van Barcelona

Een Airbus van de KLM en een DC-9 van de Spaanse luchtvaartmaatschappij Iberia zijn begin september ontsnapt aan een botsing op het vliegveld van Barcelona. De piloot van het KLM-vliegtuig had van de verkeerstoren toestemming gekregen om op te stijgen met bestemming Amsterdam. Terwijl de Airbus al een aanzienlijke snelheid op de startbaan had bereikt, constateerde de KLM-pilot tot zijn grote schrik, dat een DC-9 van Iberia bezig was met een landing op dezelfde baan. Om een botsing met onvoorspelbare consequenties te voorkomen, zag de KLM-piloot zich genoodzaakt

om boven op zijn remmen te gaan staan en in allerijl van de startbaan af te schieten. De remmanœuvre moest echter zo schielijk uitgevoerd worden, dat de remmen oververhit raakten en een aantal alarmbelletjes gingen rinkelen. Om het uitbreken van brand te voorkomen, riep de KLM-piloot via de verkeerstoren de hulp in van de brandweer van het vliegveld. Tot zijn grote ontsteltenis bleek de dienstdoende dame in de verkeerstoren geen gehoor te geven aan de noodroep van de KLM-piloot. Deze raakte net als de remmen een beetje oververhit en raadde de vrouwelijke verkeersleider aan haar kennis van het Engels eerst maar eens te verbeteren door het nemen van wat extra Engelse lessen. Achteraf liep het incident met een sisser en met de schrik af.

(De Gooi- en Eemlander, 24 september 1986)

Elk zijn eigen taal

Men zegt dat het één van de dure posten is in het Europese raderwerk: de vertalingen. Dat zal wel. In de vergaderingen spreekt iedereen zijn eigen taal en elk woord wordt meteen in alle EG-talen vertaald. Heksenwerk soms voor de tolken... voor de aardigheid heb ik eens zitten luisteren hoe een tussenkomst van Marijke van Hemmeldonck in verband met kinderen in het ziekenhuis klonk in het Grieks en het Portugees; en hoe het academische Frans van Simone Veil vertaald werd in het Nederlands. Bovendien worden ook van elke zitting verslagen gemaakt in de verschillende talen. Indien ik alle documenten had meegenomen die in die week werden geproduceerd, had mijn autokoffer volgelegen. Mischien is de Europese papiermolen toch wat te overvloedig. Anderzijds vind ik het een geoorloofde "rijkdom" dat iedereen zich kan uitdrukken in zijn eigen taal, zodat niet in de eerste plats je taalvaardigheid in een andere taal en troef hoeft te zijn... en ook dat niet één van de tien talen als belangrijkste doorklinkt.

(De Bond, 20 juni 1986)

Men spreekt weer Welsh in Wales

Eeuwenlang is er getracht om het Welsh te doen verdwijnen, maar nu is de Britse regering en campagne begonnen voor het behoud van deze oude taal. "Het Welsh komt weer sterk terug. Twintig jaar geleden waren er hele streken in Wales waar je nooit een opschrift in het Welsh tegenkwam," zegt een hoge regeringsfunctionaris die zich met deze zaak bezighoudt. "Nu zie je weer aanplakbiljetten in het Welsh in de supermarkten van Cardiff. Het Welsh is overal. We hopen en menen dat de historische neergang van de taal nu tot staan is gebracht. Zijn optimistische visie wordt niet gedeeld door militante campagnevoerders van de Welsh Language Society, die 20 jaar lang een vaak geweldadige strijd hebben gevoerd voor erkenning van de taal. De voorzitter van de Society, Karl Davies, zegt dat het Welsh, ondanks de vooruitgang van de afgelopen jaren, nog steeds rampzalig in verval is in het gebied waar het vanouds wordt gesproken. De cijfers steunen hem. Volgens de gegevens van de volkstelling van 1981 sprak iets meer dan een half miljoen mensen in dit deel van westelijk Groot-Brittannië Welsh als eerste of tweede taal, dat is 18,9 procent van de bevolking. Dat cijfer bedroeg twintig jaar daarvoor nog 26 procent. In delen van het geïndustrialiseerde zuiden, rond de hoofdstad Cardiff, spreekt of verstaat nog geen 5 procent van de bevolking enig Welsh. Het voornaamste taalgebied blijft het dunbevolkte heuvelland in het Noorden en Westen van Wales. Het streven om het Welsh uit te bannen bereikte een hoogtepunt aan het eind van de vorige eeuw, toen onderwijzers leerlingen die het waagden Welsh te spreken in de klas een stuk hout om de nek hingen, een zogeheten "Welsh not". Dat was de climax van zes eeuwen van verdrukking door een overheersende Engelse cultuur.

(NRC-Handelsblad, 22 februari 1986)

Gaswolken

Dat de ene vulkanische gaswolk de andere niet is, wil ik gerust aannemen, maar nu lees ik in "De Morgen" van 26 augustus dat sommige wolken hoofdzakelijke Engelse gassen bevatten (carbon dioxide, sulfur, nitrogen, hydrogen, chlorine) en andere uitsluitend Nederlandse gassen (kooldioxide, zwavel, waterstof). Heeft men op de redactie geen woordenboek?

(De Morgen, 12 sept. 1986)

Stewards die dialect Noorden spreken gezocht

De Luchtvaartmaatschappij Air Classic uit Amsterdam is op zoek naar stewards en stewardessen die de Friese taal, het Gronings of het Drents kunnen verstaan en spreken. De maatschappij gaat met ingang van het komende winterseizoen retourvluchten uitvoeren tussen Eelde en het Londense vliegveld Gatwick. "We mikken daarbij vooral op noordelijk publiek," aldus Air Classic-directeur J. Fiolet. "Onze stewardessen hoeven niet steeds Fries, Gronings of Drents te spreken, maar het lijkt ons wel goed dat ze het in voorkomende gevallen kunnen verstaan of spreken.

(NRC-Handelsblad, 5 aug. 1986)

Frankrijk verklaart vreemdelingen zonder Frans vogelvrij

Een vreemdeling, van wie de Franse politie de taal niet verstaat, kan, zonder dat hij het recht heeft contact op te nemen met zijn ambassade of consulaat, Frankrijk worden uitgezet. Dat is één van de krasse bepalingen van de nieuwe "Veiligheidswet" die gisteren door het parlement is aangenomen. In de praktijk houdt dit in dat een Nederlander, die geen Frans spreekt en bijvoorbeeld zijn paspoort is kwijtgeraakt, zonder pardon onder politiebegeleiding over de grens kan worden gezet. De bepaling dat eerst contact moet worden opgenomen met het betrokken consulaat werd in de uiteindelijke versie verworpen.

(De Telegraaf, 9 augustus 1986)

Zwarte talen

De Zuidafrikaanse soldaten, van wie de meesten blank zijn omdat voor de zwarten de dienstplicht niet geldt, moeten de talen gaan leren van de zwarte volkeren, zo heeft het Ministerie van Defensie bekendgemaakt. Het bevel betreft ongeveer 42 000 beroepsmilitairen, niet de dienstplichtigen. Het ministerie deelde mee dat taalcursussen werden georganiseerd "vanwege de uit vele nationaliteiten samengestelde Zuidafrikaanse krijgsmacht en haar veiligheidsverrichtingen jegens alle bevolkingsgroepen." Het taalonderwijs aan de beroepsmilitairen zal naar streek variëren. Xhosa, bijvoorbeeld, zal worden onderwezen in de Kaap en Zoeloe in Natal.

(Gazet van Antwerpen, 4 aug. 1986)

TAK-aktie

Leden van het Taal-Aktie-Komitee (TAK) hebben in de nacht van vrijdag op zaterdag andermaal aktie gevoerd tegen Engelstalige opschriften. Nu gebeurde dit aan het pas geopende hamburgerestaurant McDonald te Wijnegem waar opschriften zoals "Orders here", "Welcome", "Drive thru", "Playland", "Family restaurant" met zwarte verf overschilderd werden. Een aantal verlichte borden werden gewoon omvergeduwd. In een brief aan de direktie licht TAK de aktie toe en vraagt zich af waarom in een door en door Vlaamse gemeente de klanten in het Engels moeten wegwijs gemaakt worden. TAK eist dat alle aanduidingen naar het brede klantenpubliek toe alleen en uitsluitend in het Nederlands zouden geschieden.

(Gazet van Antwerpen, juni 1986)

Gratis een Esperantoboek

In dit nummer gaat het gratis Esperantoboek naar Mevr. I.M.J. Dijkhoff-Lenze uit Den Haag voor haar knipsel over Gorbatsjov. Hartelijk proficiat! Ook u kunt bij een volgende gelegenheid een boek in de wacht slepen. Zend ons interessante teksten voor Esperanto-Panorama, en het lot doet de rest!

Bovendien...

werd Esperanto vermeld op de volgende dagen:

860600 Kommunistische tribune
860612 Atlas
860617 Het Belang van Limburg
860626 Atlas
860628 Gazet van Antwerpen
860629 Het Volk
860710 Atlas
860712 Het Laatste Nieuws
860712 De Nieuwe Gazet
860714 De Morgen
860715 De Standaard
860723 Gazet van Antwerpen
860808 Het Belang van Limburg
860815 Het Belang van Limburg
860816 Het Belang van Limburg
860818 Het Belang van Limburg
860826 Jet
860900 Bahai-vizier
860900 Reflector
860918 Kerk en Leven
860922 Het Laatste Nieuws
860930 Het Volk

WASSALONS

VAN OSTA

KAPELLEN: Hoevense baan 34
EKEREN: Markt 10
HOBOKEN: Kioskplaats

Degelijk informatie over Esperanto?

De Vlaamse Esperantobond biedt u vijf brochures aan:

- Claude Piron, *Esperanto, een Europese of een Aziatische taal?*, 1979, 36p.
- Edward Symoens, *De sociologische, pedagogische en kulturele waarde van het Esperanto*, 1984, 48p.
- Helmar Frank, *De propedeutische waarde van de Internationale Taal Esperanto*, 1984, 16p.
- Claude Piron, *Esperanto, je vraagt maar*, 1985, 24p.
- Paul Peeraerts (red.). *Esperanto vandaag*

Prijs per brochure 100fr. (ledenprijs 89fr.) + verzendingskosten. Vermindering voor grote hoeveelheden. Verkrijgbaar bij de Vlaamse Esperantobond en bij alle goede boekhandels.

Het enige wat u zelf moet doen als u met VTB-VAB vliegt, vaart, spoort of rijdt, is uw valies maken.

De VTB-VAB neemt immers alles voor zijn rekening: reservaties, herbevestiging, het uitstippelen van de beste reisroute, grensdokumenten, charteren van vliegtuigen en treinen enz..: 60 jaar ervaring in deze branche zijn voor u een garantie voor een optimale prijs/kwaliteit verhouding.

ER REIST EEN STUKJE ZEKERHEID MEE.

Sint-Jakobsmarkt 45 - 47, 2000 Antwerpen, telefoon: 03/234.34.34